

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја садржан је у члану 51. став 2. Устава Републике Србије према коме свако има право на приступ подацима који су у поседу државних органа и организација којима су поверена јавна овлашћења, у складу са законом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

Опште је позната околност да је након брисања института злоупотребе права из ЗСПИЈЗ¹ и заузимања става Управног суда у погледу накнаде трошкова заступања у поступку по жалби на 105. седници свих судија од 21.6.2022. године дошло до масовне злоупотребе права на приступ информацијама, која поред огромних и непотребних расхода из јавног буџета, доводи и до много тежих нематеријалних последица, а то је да лица, а посебно новинари, којима је право на приступ информацијама стварно и озбиљно угрожено много теже и спорије остварују своја права. Став Управног суда је да је Повереник за информације од јавног значаја овлашћен да одлучује о захтеву за накнаду трошкова поступка када, решавајући у поступку по жалби тражиоца информација, утврди да је жалба основана и наложи органу власти да тражиоцу омогући слободан приступ информацијама од јавног значаја или да обавести тражиоца да ли поседује тражене информације, као и да спроводи дословно одредбу члана 85. став 6. Закона о општем управном поступку, којим је прописано да ако жалба буде усвојена, трошкове другостепеног поступка сноси орган који је одлучивао у првом степену. Проблем овде лежи у неоправданом ставу суда да је у свим случајевима оваквог другостепеног одлучивања оправдано накнадити трошкове. Овај став не можемо гледати без разматрања накнаде трошкова за сваки случај посебно, односно правилно тумачити члан 85. ЗУПа којим се дефинише сам појам трошкова поступка - Трошкови поступка јесу издаци за таксе, лични трошкови странке (трошкови доласка и губитка времена и зараде), неопходни и оправдани трошкови заступања странке и трошкови усмене расправе и извођења доказа (стварни трошкови сведока и стварни трошкови и награде вештака, тумача, преводилаца и привремених заступника, трошкови увиђаја и сл.), као и посебни издаци у готовом новцу органа који води поступак (путни трошкови службених лица, огласи и сл.). Дакле у питању су трошкови заступања странке који су неопходни и оправдани, што засигурно није случај за стотине и хиљаде жалби које подносе несавесни адвокати таргетирајући мале органе власти. Ради лакшег разумевања апсурдности ове ситуације довољно је имати на уму да је за сатављане жалбе у највећем броју случајева приступа информацијама од јавног значаја довољно дословце навести да тражилац није добио оно што је тражио, у буквално пет-шест речи, те је врло неумесно наплаћивати преко 45.000 динара за врло мали рад у било ком смислу, а посебно у стручном правничком смислу. Ставови које је Управни суд² заузео на поменутој општој седници су имали велике изузетно негативне последице за свеукупно остваривање овог права, стога је решавање овог проблема основни разлог и мотив за измене овог закона.

¹ Закон о изменама и допунама ЗСПИЈЗ („Сл. гласник“ бр. 105/21)

² <https://www.up.sud.rs/wp-content/uploads/2023/06/1678285367Bilten-Upravni-sud-9-2022.pdf>

Наиме, пре 2022. године, односно пре промене става Управног суда из јуна 2022. године, у периоду од 2015. године до 2021. године, дакле пре него што је право на приступ информацијама од јавног значаја почело да се користи на штетан начин, противно суштини, сврси и циљу због кога је то право установљено, просечан број жалби које је примао Повереник на годишњем нивоу од стране свих жалилаца из Републике Србије износио је 3.627 жалби, док је укупан број свих предмета примљених у слободи приступа на годишњем нивоу износио просечно 5.244 предмета. Ради пуног разумевања последица става Управног суда од 21.6.2022. године треба имати у виду да је у периоду од 01.01.2022. године до 30.6.2022. године Поверенику изјављена 1.771 жалба, а у периоду од 01.07.2022. до 31.12.2022. године изјављено је укупно 7.440 жалби. Дакле, у 2022. години укупно је примљено 9.211 жалби, а свих новопримљених предмета у слободи приступа 13.285. Затим током 2023. године број новопримљених жалби је порастао на 16.711 жалби, што је уз 2.983 жалбе пренете из претходне године значило 19.694 жалбе у раду, а свих новопримљених предмета 20.801. Дакле, Повереник је у 2023. години имао у раду 24.049 предмета (уз 3.248 предмета пренетих из претходне године). У 2024. годину пренето је укупно 10.340 нерешених предмета из области слободног приступа информацијама, од тога је 9.091 жалба. У периоду од 01.01.2024. године до 31. 10. 2024. године Повереник је примио укупно 17.032 предмета у области приступа информацијама, од тога су 8.694 жалбе. То значи да је Повереник у периоду од 01. 01. 2024. године до 31. 10. 2024. године имао у раду 27.372 предмета у раду у области приступа информацијама, од тога 17.785 жалби. На дан 31.10.2024. године у Служби Повереника има нерешених 15.225 предмета, од тога 11.593 жалби, из чега се види да број нерешених предмета и жалби прогресивно расте, што осим озбиљних финансијских последица по јавни буџет значајно отежава и остваривање права лица којима је право стварно и озбиљно угрожено.

Лица, тј. пре свега поједини несавесни адвокати, који злоупотребљавају право на приступ информацијама ангажују се са својим сарадницима, најчешће са лицима запосленим у својој канцеларији (које врло често баш у ту сврху и запошљавају) да масовно шаљу захтеве за приступ информацијама различитим органима јавне власти, најчешће циљано бирајући мале органе јавне власти који немају довољно људских и материјалних капацитета, а потом и да шаљу жалбе Поверенику. Тако су поједини адвокати у „име својих клијената“, односно сарадника и лица запослених у сопственој канцеларији изјавили и по неколико стотина жалби, а у екстремнијим случајевима и преко хиљаду или више хиљада жалби. При томе се ти адвокати служе најразличитијим процесним манипулацијама ради онемогућавања органа да поступи у року по захтеву, односно ради онемогућавања Повереника да о жалби, тј. накнадном захтеву из чл. 19. Закона о управним споровима, одлучи у року. У неким случајевима долази и до тешког кршења закона, због чега је Повереник у 2023. години у два случаја обавестио надлежно јавно тужилаштво о индицијама да се у радњама двојице адвоката стичу обележја кривичног дела, а такође је поднео и две пријаве дисциплинском тужиоцу надлежне адвокатске коморе.

Оно што је заједничко адвокатима који злоупотребљавају право и њиховим саучесницима је то што захтеве и жалбе не подносе у јавном интересу, ради заштите права јавности да зна, већ искључиво и једино у циљу наплате трошкова поступка по жалби и у управном спору.

Осим огромних финансијских последица злоупотребе права на приступ информацијама, постоје и јако тешке нематеријалне последице по остваривање права, а то су, између осталих, и те што Повереник највећи део својих ресурса мора да преусмери на решавање предмета лица која злоупотребљавају право. С обзиром на то да је Повереник, као и сваки орган власти, одговоран за трошење јавног новца, његова је

дужност да у што већој мери смањи материјалне последице злоупотребе права на приступ информацијама и трошкове, односно трошкове изгубљеног управног спора због тзв. ћутања по изјављеним жалбама. То за директну последицу има то да Повереник не може у задовољавајућој мери да се посвети проблемима ћутања органа власти по захтевима новинара за приступ информацијама и неизвршења Повереникових решења, као и иницирању прекршајне одговорности против одговорних лица у органима власти који нису израдили информатор о раду и доставили годишњи извештај Поверенику.

Процент неизвршених решења Повереника по жалбама новинара и представника медија у 2024. износи 40% и виши је у односу на општи тренд од 22,3% кад су у питању други жалиоци, што је посебно забрињавајуће.

Све наведено указује на то да се и у 2024. години све отежаније остварује право новинара на приступ информацијама. Због тога је то један од најважнијих разлога због којих проблем злоупотребе права на приступ информацијама мора бити хитно решен на системски начин, да би Повереник своје капацитете, као заштитни орган преусмерио на брзо и ефикасно решавање новинарских жалби.

Илустрације ради, тј. ради бољег разумевања финансијских последица по јавни буџет (буџет свих грађана), у извештају Повереника за 2023. годину који је поднет Народној скупштини наводи се следеће: *У току 2023. године Повереник је примио 5.455 накнадних захтева у смислу члана 19. Закона о управним споровима (од чега само од 01.8.2023. до 31.12.2023. године 4.554 захтева), за поступање Повереника као другостепеног органа и доношење решења у додатном року од седам дана. Иако је Повереник успео да реши већи део тих захтева у законом предвиђеном року, значајан део није успео, па је то резултирало чињеницом да је Управном суду поднето чак 1.864 тужбе због „ћутања“ Повереника. Уколико се утврди да су те тужбе основане, Повереник ће бити обавезан да плати из буџета Повереника износ од 69.201.000,00 динара (1864 x (минимум) 37.125,00 динара по важећој адвокатској тарифи и то 24.750,00 динара за састав тужбе и 12.375,00 динара за састав образложеног поднеска), што по средњем курсу евра на дан писања овог извештаја³ износи 590.502,60 евра.*

Уколико проблем системске злоупотребе права на приступ информацијама не буде хитно решен адекватним изменама и допунама закона, наведене цифре ће се вишеструко увећати, па ће се из јавног буџета десетине и стотине милиона динара прелити у „приватне џепове“ адвоката, који су се ангажовали са својим сарадницима да захтеве за приступ информацијама првостепеним органима и жалбе Поверенику подносе искључиво у циљу наплате трошкова поступка, а не у циљу остваривања права јавности да зна.

Поред тога, процена је Повереника, имајући у виду тренд започет у 2022. години па до данас, да ће институција Повереника за пет година имати у раду активних и нерешених предмета пренетих из претходних година између 50.000 и 80.000⁴, у случају да се проблем злоупотребе права не реши на адекватан начин. Излишно је говорити о томе да ће то онеспособити функционисање институције Повереника, угрозити остваривање и заштиту не само права на приступ информацијама, већ и права на заштиту података о личности. Додатно, то ће отежати и рад Управног суда, који је

³ 8.3.2024. године

⁴ Процена је дата на основу тренда праћеног од почетка промене става Управног суда у погледу укупног броја примљених предмета у слободном приступу у 2022. години и 2023. години, броја решених предмета у тим годинама, тренда исказаног у погледу пријема нових предмета у прва два месеца 2024. године, сложености предмета које треба решити, броју запослених у овом моменту у Служби Повереника, као и пројекцији запошљавања нових лица (што зависи од тога да ли ће и у којој мери Поверенику бити одобрена средства за пријем нових запослених).

такође у јако тешкој ситуацији због драстичног повећања броја тужби, а што ће за последицу имати јако отежан приступ правди са свим последицама које то носи, укључујући и положај Републике Србије у предприсупним преговорима за придруживање Европској унији, посебно по питању поглавља 23 (правосуђе и основна права).

Већ је сада јасно да је приступ траженим информацијама јако отежан новинарима, удружењима које се баве заштитом људских права, лицима која траже информације о заштити јавног здравља и угрожавању животне средине, као и свим грађанима који информације потражују у складу са циљем и духом закона, а што је директна последица масовне злоупотребе права на приступ информацијама, јер су капацитети Повереника, као заштитника права на приступ информацијама, у значајној мери окупирани радом на предметима лица која безочно злоупотребљавају право на приступ информацијама.

Јасне последице брисања института злоупотребе права из Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и заузимања става Управног суда у погледу накнаде трошкова заступања у поступку по жалби на 105. седници свих судија од 21. 6. 2022. године најбоље се огледају у следећим подацима:

2022. година – Управни суд је доставио Поверенику на одговор 120 тужби које су поднете против њега. Од тога је шест тужби било због „ћутања“ Повереника.

2023. година – Управни суд је доставио Поверенику на одговор 659 тужби које су поднете против њега. Од тога је 249 тужби било због „ћутања“ Повереника.

2024. година (од 01. 01. до 31.10.) – Управни суд је доставио Поверенику на одговор 4.974 тужбе које су поднете против њега. Од тога је 4.112 тужби било због „ћутања“ Повереника.

Овде је веома важно напоменути да су ови подаци дати само на основу података добијених од Повереника, да је број тих тужби већи, јер Управни суд касни са достављањем тужби на одговор Поверенику некад и по неколико месеци, јер је и Управни суд преоптерећен, с обзиром на то да је само у току 2022. и 2023. године примио око 110.000 тужби због ћутања.

Такође, важно је имати у виду и како трошкови на име заступања у управном спору по тужбама против Повереника прогресивно расту, одосно по тужбама због „ћутања“ Повереника. То у скоријој будућности може довести до „блокирања“ рачуна Повереника, а што последично у потпуности може угрозити рад институције Повереника, као независног органа који штити два Уставом зајемчена људска права – право на заштиту података о личности (чл. 42. Устава) и право на обавештеност (чл. 51. Устава). У наставку су дати исплаћени трошкови управног спора из буџетских средстава Повереника по годинама:

2022. година	424,626.00	динара
2023. година	582,064.00	динара
2024. година		
(закључно са 14.11.2024.)	2,354,357.00	динара
Укупно	3,361,047.00	

Подаци који такође говоре о томе да је велики број захтева и жалби поднет искључиво у циљу наплате трошкове поступка, а не ради остварења интереса јавности да зна, су подаци о томе колико се жалби изјављивало преко адвоката пре догађаја који су довели до огромних злоупотребе права, а колико после тога. Почев од 01.01.2023. године до 31.12.2023. године чак 82,5% жалби изјављено преко адвоката, наспрам ранијих 9,7% жалби изјављених преко адвоката на годишњем нивоу, колико је просек

износио пре промене става Управног суда. У периоду од 01. 01. 2024. године до 31. 10. 2024. године преко адвоката је поднето 66% жалби.

Према подацима ажурираним на дан 15. 11. 2024. године Повереник је обавезао првостепене органе да на име трошкова поступка по жалби плате износ од 62.988.875,00 дина.

Ситуација у овој области на терену судских поступака такође је проблематична. Према шестомесечном извештају о раду Управног суда за период 01-06 2024. године, који је последњи јавно доступан документ о раду Управног суда, укупан број предмета у раду суда је 176.580; укупан број нерешених предмета на почетку извештајног периода је 153.534; укупан број примљених предмета је 23.046; укупан број решених предмета је 15.597. Нигде се у овом извештају не издвајају бројке које се посебно односе на информације од јавног значаја као предмет управног спора. Једино се у дели који се односи на случајеве „ћутања управе“ наводи да је највећи број предмета у раду Управног суда и даље чине предмети из „У“ материје, у периоду од 01.01.2024. до 30.06.2024. године, примљено је 14.223 предмета са основом спора „ћутање управе“. Највећи број тужби са основом спора „ћутање управе“ поднет је против 5 органа и то: Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање запослених, 6.810 тужби; Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, 3.582 тужби; Републички геодетски завод – 1.273 тужбе; Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, 1.077 тужби; Министарство финансија, 983 тужби. Ипак ову бројку треба имати у виду да се односи и на област заштите података о личности, али и то да је проблем „ћутања управе“ у области присутна информацијама од јавног значаја у много бољој ситуацији после законских измена 2021. године. Наиме, у извештају Повереника за 2023. годину број решених жалби које се односе на ћутање управе био на 37,07% од укупног броја жалби, што је велики пад у односу на претходну годину када је био на 52,2%. Наиме изменама закона 2021. године, управо ради директног утицаја на проблем ћутања управе, сам Повереник је добио нова овлашћења, тј. овлашћење за изрицање прекршајног налога против овлашћеног лица или руководиоца органа власти, и то у износу од 30.000 РСД, када поводом жалбе због непоступања по захтеву (ћутање управе) утврди да је жалба основана.

Из Редовног годишњег извештаја о раду Повереника за 2023. годину, који је последњи јавно доступан документ о раду Повереника наводе се следеће информације које се тичу поступака пред Управним судом у области присуства информацијама од јавног значаја:

„Наведени подаци показују да је од почетка рада Повереника, у судским поступцима преиспитивања законитости његових одлука, у 1.320 решених предмета од укупно 3.793 поднетих тужби, 90,45% или 1.194 одлука Повереника потврђена од стране суда. Процент потврђених одлука Повереника би био значајно бољи да није дошло до изненадне промене става Управног суда, утврђеног на 105. седници свих судија одржаној дана 21.06.2022.године, у погледу основаности накнаде трошкова за заступање тражилаца информација од стране адвоката у поступку по жалби пред Повереником, по ком ставу су органи јавне власти сада дужни да накнаде трошкове заступања од стране адвоката жалиоцима у случају када Повереник утврди да је жалба основана. Значајан број одлука Повереника којим је одбијен захтев жалилаца за накнаду трошкова поступка по жалби донет је пре промене става суда, а одлука по тужби против такве одлуке Повереника је донета тек након промене става суда, што је резултирало повећањем броја судских одлука, којим је поништено решење Повереника и предмет враћен на поновно одлучивање, а што је последично довело до смањења процента потврђених одлука Повереника.

Према информацијама којима располаже Повереник, у 2023. години Управном суду поднето је 2.338 тужби против Повереника. Од поднетих 2.338 тужби, 474 тужби је поднето на одлуку Повереника, док је 1.864 тужбе поднето из разлога што Повереник није донео одлуку по жалби у законском року.

Подносиоци тужби против Повереника у 2023. години су: странке тј. тражиоци информација (2.236), Републички јавни тужилац, односно Врховни јавни тужилац (8) и првостепени органи (94).

Управни суд је у току 2023. године решио укупно 150 тужби (од решених тужби 65 су из 2023. године, док је 85 решених тужби из претходног периода). Тужбе су решене на следећи начин: 56 тужби је одбијено, 46 је одбачено, 22 поступка је обустављено и 26 тужби је уважено, тј. решење Повереника је поништено и предмет је враћен на поновно одлучивање. У погледу тих уважених тужби, углавном се ради о предметима којима су поништена решења Повереника којима је одбио захтев за накнаду трошкова заступања по жалби пред Повереником или је одбио жалбу којом је одбијен захтев за накнаду наведених трошкова; а што је последица изненадно измењеног става Управног суда са 105. седнице свих судија, о чему је напред било више речи.“

ЦИЉ КОЈИ СЕ ПОСТИЖЕ ДОНОШЕЊЕМ ИЗМЕНА И ДОПУНА ЗАКОНА је решавање проблема системске злоупотребе захтева за приступ информацијама од јавног значаја који у је у потпуности уназадио остваривање овог права у Србији, посебно негативно утичући на Повереника као независног и самосталног органа који треба да врши корективну функцију над радом других иргана у примени Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Имајући у виду да је број жалби вишеструко повећан и да представља основну препреку у нормалном редовном функционисању Повереника као и основну препреку у нормалном остваривању овог права у Србији, може се као квантитативно и временски одређен показатељ учинка остварености циља ових измена Закона поставити пад броја поднетих жалби Поверенику на годишњем нивоу на број од до 4000 жалби, колики је просечно био 15 година законске примене, пре него што је дошло до промене става Управног суда јуна 2022. године и драстичног увећања броја жалби. Овај циљ би се, уколико се ова законске измене и допуне буду правилно и несметано примењивале у пракси, могао остварити за 2 до 3 године након усвајања овог закона.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

• ЧЛАН 1.

Изменом првог става члана 16. утврђује се објективни рок од 15 дана у којем орган власти мора да поступи по поднетом захтеву. Рокови за поступање по захтеву, било мериторно или процесно, су врло кратки. При томе, органи јавне власти не могу да утичу, нити да одговарају за рад ЈП „Пошта Србије“, нити других поштанских оператора (нпр. у случају штрајка поште). Осим тога, тражиоци који немају добре намере захтеве шаљу непосредно пред празнике и у нерадне дане чиме издејствују извесно кашњење у поступању по захтеву, чак и у ситуацијама када орган власти поступи одмах по пријему захтева, а што доводи до неоправданих и непотребних трошкова по буџет грађана. У пракси је примећено да злонамерни тражиоци информација на најразличитије начине покушавају да избегну пријем обавештења, одлуке и других аката које им упућују органи и тако онемогуће орган од кога је информација тражена да поступи по захтеву у законом прописаним роковима, а што за директну последицу има накнаду трошкова поступка по жалби, чак и у ситуацијама када орган јавне власти од кога је информација

тражена чак и пре законом прописаног рока поступи по захтеву тражиоца. Ово зато што тражилац избегава да благовремено прими обавештење, одлуку или други акт органа којим је поступљено по захтеву. Осим тога, органи јавне власти од којих је информација тражена, односно грађани Републике Србије који финансирају рад органа јавне власти, кроз порезе, дажбине и акцизе, не треба да сnose штетне последице неправилног и евентуално незаконитог рада поште.

Изменом трећег става овог члана се допуњује одредба из претходних измена Закона која решава проблем у пракси са којим се органи власти суочавају када су захтеви тако формулисани да обухватају приступ великом броју докумената, што би оптеретило рад органа власти. У том случају би било сасвим примерено и рационално да се орган власти обрати тражиоцу информације, укаже му на обухват захтева и тешкоће које из тога проистичу, те му предложи прецизирање захтева, у циљу сужавања обухвата, или увид у тражену документацију, како би се одлучио који су му од многобројних докумената заиста потребни. Утврђивањем рока од 8 дана за свођење тражених информација на разумну меру и одређивањем могућности извршења увида у време и на месту које одреди орган власти, се превазилазе уочени проблеми у поступању по појединим захтевима.

Даље, новим ставом 4. овог члана исправља се формални недостатак правилног поступања органа власти, када тражилац не поступи по ставу 3. члана 16. Закона, те се исти сматра одустанком од захтева, а поступак се обуставља решењем.

Такође, новим ставом 9. уводи се решавање учесталог проблема у пракси када се несавесни тражиоци не појаве да изврше приступ информацијама од јавног значаја увидом на начин предвиђен ставом 8. овог члана. Процесни недостатак се решава давањем могућности органу власти да обустави поступак решењем, јер се не одазивање позиву и не оправдавање изостанка од сада сматра одустанком од захтева.

• ЧЛАН 2.

Предложеном изменом става 1. тачка 2) употпуњује се могућност подношења жалбе Поверенику за све случајеве непоступања по роковима из члана 16. Закона, чиме се жели стати на пут случајевима „ћутања управе“.

Нови став 2. има директан циљ да утврди правилну накнаду другостепеног поступања по жалби коју води Повереник. Ово је у складу са чињеницом да је у Закону о општем управном поступку прописано у члану 85. став 3. да када је првостепени поступак покренут захтевом странке, да странке сnose сопствене трошкове. Имајући у виду да је поступак остваривања права на приступ једностраначки поступак, у којем се не мора доказивати било какав интерес, оваквим решењем ће се спречити различита интерпретација правне празнине да ли странци припадају трошкови заступања по жалби или не, а смањиће се и број захтева поднетих из нечасних мотива (лукративни интереси, намера добијања трошкова, а не намера остваривања права јавности да зна и др.).

• ЧЛАН 3.

Члан 24. Закона у ст. 1. и 3. се мења тако да уређује пријем и рок за поступање по жалби на истоветан начин на који је уређен за првостепене органе у измењеном члану 16. Закона.

У новом ставу 12. овог члана проширују се овлашћења Повереника која директно утичу на онемогућавање и сузбијање злоупотребе захтева и жалби. Злоупотреба права на жалбу се види пре свега у енормно великом броју поднетих жалби, који далеко превазилазе број поднетих жалби по просечном жалиоцу. Просечан жалилац (грађанин) изјави од једне до пет жалби на годишњем нивоу. Чак и када је реч о жалбама

које изјављују новинари, којима су права загарантована овим законом и којима захтеви представљају једно важно средство за рад, просечан број изјављених жалби на годишњем нивоу износи од 5 до 15 жалби. С друге стране, злонамерни жалиоци изјављују огроман број жалби, несразмерно велики у поређењу са просечним жалиоцима. Илустрације ради, преко адвоката Б.Ч. је поднето укупно 4.922 жалбе. Такође треба имати у виду и драстичан случај повезаних жалилаца из Врања који су за месец дана поднели 5.027 жалби. Све ово много кошта буџет Републике Србије, при чему грађани којима су стварно потребне информације не могу брзо и „нормално“ да остваре своје право. Повереник приликом другостепеног поступања утврђује да жалба није поднета ради остваривања права јавности да зна, и то обраћајући посебну пажњу на случајеве истоврсности тражених информација, броја поднетих захтева и жалби. Имајући у виду системске злоупотребе када се захтеви шаљу великом броју органа власти, а следствено томе и велики број жалби Поверенику, овом одредбом је дата могућност другостепеном органу да на основу свих околности случаја има правно средство заштите од будућих непредвиђених ситуација злоупотребе од стране несавесних жалилаца.

- **ЧЛАН 4.**

Предложеним новим чланом 27а уводи се могућност подношења Врховном суду захтева за преиспитивање судске одлуке и то од стране странке и Врховног јавног тужиоца. С обзиром на то да је реч о уставном праву овим ће се допринети квалитетнијем остваривању права, а и омогућиће се да највиши суд у земљи преиспита оправданост ограничења и искључења права, а што је у складу са стандардима Европског суда за људска права. Овим ће се потенцијално смањити и број представки пред Уставним судом и Европским судом за људска права у материји слободе изражавања, јер ће грађани добити могућност да у материји остваривања једног од основних људских права одлуке Управног суда испита највише судска инстанца у земљи. Осим тога, да постоји овакво правно средство Повереник би као тужени орган могао да тражи преиспитивање става Управног суда у погледу трошкова по жалби пред највишим судом у земљи.

- **ЧЛАН 5.**

Измене члана 28б врше се из разлога што се захтев за покретање прекршајног поступка не може поднети против органа власти, већ искључиво против физичког лица или окривљеног правног лица (чл. 118. и 120. Закона о прекршајима). Када је реч о прекршајима извршеним у органима власти за њих одговарају одговорна лица у органу власти, односно овлашћена лица за поступање по захтевима за приступ информацијама и руководиоци органа, чиме се исправља недостатак из претходних измена Закона из 2021. године.

- **ЧЛАН 6.**

Имајући у виду начело забране ретроактивности важења закона, као и ради правне сигурности неопходно је прописати како ће се окончати поступци за остваривање права на приступ информацијама који су започети, а нису окончани у моменту ступања на снагу измењеног и допуњеног Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

- **ЧЛАНОВИ 7. И 8.**

Доношењем Закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“, бр. 105/21) значајно су се променили услови за избор на функцију Повереника и заменика Повереника, трајање функције, начин избора на те функције и престанак тих функција, укључујући и немогућност поновног кандидовања. До те промене је дошло у току трајања мандата Повереника и заменика Повереника који су изабрани према одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“, бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10). Овим изменама су та лица доведена у потенцијално дискриминаторан положај у односу на друга лица која се буду кандидовала када први пут буду избори за Повереника и заменика Повереника према одредбама Закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“, бр. 105/21). Ово из разлога што је до измене закона и услова за обављање функције дошло у току њиховог мандата, односно они нису могли предвидети ове измене у моменту када су се кандидовали за избор на функцију што није у складу са начелом правне сигурности. Осим тога, Повереник и заменик Повереника су, у тренутку њиховог кандидовања као и у тренутку избора на функције које сада обављају, имали, у складу са тада важећим текстом закона који је регулисао наведено питање, легитимна очекивања да ће имати право да се кандидују за још један мандат. Стога би онемогућавање ових лица да се поново кандидују довело ова лица у неравноправан положај са другим кандидатима. Осим тога, уколико овакво решење не би било усвојено то би институцију Повереника довело у неравноправан и неједнак положај и са другом независном институцијом – институцијом Заштитника грађана, с обзиром на то да су доношењем новог Закона о заштитнику грађана („Службени гласник РС“, бр. 105/21) такође значајно промењени услови за избор на функцију Заштитника грађана и заменика заштитника грађана, трајање функције, начин избора на те функције и престанак тих функција, укључујући и немогућност поновног кандидовања, с том разликом што је у том закону изричито прописано да Заштитник грађана и заменици заштитника грађана који су изабрани на ту функцију по старом закону имају могућност да поново буду изабрани по новом закону. С обзиром на то да је реч о два важна независна институцијама важно је да услови за избор на те функције буду равноправни и једнаки. Сама одредба не дира у овлашћења и одлуке Народне скупштине при поступку избора Повереника. Наиме, предложена одредба каже да се садашњи Повереник може пријавити за кандидата за Повереника, на јавни позив, из члана 30. став 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“, бр. 105/21), који прописује да „Председник Народне скупштине расписује јавни позив свим заинтересованим лицима да се пријаве за кандидата за Повереника (у даљем тексту: Јавни позив)“. Даље је у ставу 7 истог законског члана прописано да у року од 15 дана од истека рока за пријављивање на Јавни позив, Одбор утврђује и на веб презентацији Народне скупштине објављује списак пријављених лица који испуњавају услове за избор за Повереника, са њиховим биографијама. Тумачећи ове одредбе тренутно важећег законског текста јасно је да свако има право да се пријави на јавни позив, те да скупштински одбор утврђује испуњеност законом утврђених услова сваког лица које се пријавило на јавни позив. Предложена одредба из Нацрта закона омогућује садашњем Поверенику да се пријави на јавни позив, што неумитно за право има било које лице, па чак и они који очигледно не испуњавају услове, те одредба ни у ком случају не дира у слободу и законом утврђену надлежност скупштинског одбора да размотри све пријаве и одреди које испуњавају услове а које не. Сам Повереник је биран по законским условима и на начин пре него што је изменама Закона из 2021. године промењен начин избора и трајање мандата Повереника, да није биран на период од 8 година (нови мандат, изменама Закона из 2021. године) већ на период од 7 година (по Закону пре измена 2021,

године), те је јасно да при новом избору Повереника који ће се десити 2026. године садашњи Повереник има могућност да се пријави на јавни позив, а да је на самом надлежном одбору Народне скупштине остаје да утврди да ли Повереник испуњава услове или не.

- **ЧЛАН 9.**

Овим чланом се предвиђа ступање на снагу закона осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

IV. СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити средства у Буџету Републике Србије.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ

У ЗАКОНУ О СЛОБОДНОМ ПРИСТУПУ ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА

Поступање по захтеву

Члан 16.

ОРГАН ВЛАСТИ ЈЕ ДУЖАН ДА БЕЗ ОДЛАГАЊА, А НАЈКАСНИЈЕ У РОКУ ОД 15 ДАНА, КОЈИ ПОЧИЊЕ ДА ТЕЧЕ НАРЕДНОГ РАДНОГ ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА УРЕДНОГ ЗАХТЕВА У ПИСАРНИЦИ ОРГАНА ВЛАСТИ, ОДНОСНО ЕЛЕКТРОНСКЕ ПОШТЕ, ТРАЖИОЦА ОБАВЕСТИ О ПОСЕДОВАЊУ ИНФОРМАЦИЈЕ, СТАВИ МУ НА УВИД ДОКУМЕНТ КОЈИ САДРЖИ ПОТПУНУ И ТАЧНУ ТРАЖЕНУ ИНФОРМАЦИЈУ, ОДНОСНО ИЗДА МУ ИЛИ УПУТИ КОПИЈУ ТОГ ДОКУМЕНТА. ОБАВЕШТЕЊЕ, ОДЛУКА ИЛИ ДРУГИ АКТ КОЈИМ СЕ ПОСТУПА ПО ЗАХТЕВУ ТРАЖИОЦА ИНФОРМАЦИЈЕ ЈЕ УПУЋЕН ТРАЖИОЦУ ДАНОМ НАПУШТАЊА ПИСАРНИЦЕ ОРГАНА ВЛАСТИ ОД КОГА ЈЕ ИНФОРМАЦИЈА ТРАЖЕНА, ОДНОСНО ДАНОМ УПУЋИВАЊА ЕЛЕКТРОНСКЕ ПОШТЕ.

АКО СЕ ЗАХТЕВ ОДНОСИ НА ИНФОРМАЦИЈУ ЗА КОЈУ СЕ, НА ОСНОВУ ПОДАТАКА КОЈИ СУ НАВЕДЕНИ У ЗАХТЕВУ, МОЖЕ ПРЕТПОСТАВИТИ ДА ЈЕ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТА ИЛИ СЛОБОДЕ НЕКОГ ЛИЦА, ОДНОСНО ЗА УГРОЖАВАЊЕ ИЛИ ЗАШТИТУ ЗДРАВЉА СТАНОВНИШТВА ИЛИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ОРГАН ВЛАСТИ МОРА ДА ОБАВЕСТИ ТРАЖИОЦА О ПОСЕДОВАЊУ ТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ, ДА МУ СТАВИ НА УВИД ДОКУМЕНТ КОЈИ САДРЖИ ПОТПУНУ И ТАЧНУ ТРАЖЕНУ ИНФОРМАЦИЈУ, ОДНОСНО ДА МУ ИЗДА КОПИЈУ ТОГ ДОКУМЕНТА НАЈКАСНИЈЕ У РОКУ ОД 48 САТИ ОД ПРИЈЕМА ЗАХТЕВА.

АКО ОРГАН ВЛАСТИ УТВРДИ ДА СЕ ЗАХТЕВ ОДНОСИ НА ИНФОРМАЦИЈЕ КОЈЕ СУ САДРЖАНЕ У ВЕЛИКОМ БРОЈУ ДОКУМЕНАТА, УСЛЕД ЧЕГА БИ ПОСТУПАЊЕ ОРГАНА У РОКУ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА БИЛО ОТЕЖАНО, МОЖЕ, У РОКУ ОД СЕДАМ ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА УРЕДНОГ ЗАХТЕВА, ОБАВЕСТИТИ ТРАЖИОЦА О ТОМЕ И ПОЗВАТИ ГА ДА У РОКУ ОД 8 ДАНА, БРОЈ ТРАЖЕНИХ ИНФОРМАЦИЈА И ДОКУМЕНАТА ИЗ ЗАХТЕВА СВЕДЕ НА РАЗУМНУ МЕРУ ИЛИ ДА, У ВРЕМЕ И НА МЕСТУ КОЈЕ МУ ОДРЕДИ ОРГАН ВЛАСТИ ОСТВАРИ УВИД У ДОКУМЕНТЕ ПРЕ НЕГО ШТО ОДРЕДИ КОЈЕ СУ МУ КОПИЈЕ ДОКУМЕНАТА ПОТРЕБНЕ.

АКО ТРАЖИЛАЦ НЕ ПОСТУПИ У СКЛАДУ СА ОБАВЕШТЕЊЕМ ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА, СМАТРАЋЕ СЕ ДА ЈЕ ОДУСТАО ОД ЗАХТЕВА, И ПОСТУПАК СЕ ОБУСТАВЉА РЕШЕЊЕМ.

АКО ОРГАН ВЛАСТИ НИЈЕ У МОГУЋНОСТИ, ИЗ ОПРАВДАНИХ РАЗЛОГА, ДА У РОКУ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ОБАВЕСТИ ТРАЖИОЦА О ПОСЕДОВАЊУ ИНФОРМАЦИЈЕ, ДА МУ СТАВИ НА УВИД ДОКУМЕНТ КОЈИ САДРЖИ ТРАЖЕНУ ИНФОРМАЦИЈУ, ДА МУ ИЗДА, ОДНОСНО УПУТИ КОПИЈУ ТОГ ДОКУМЕНТА, ДУЖАН ЈЕ ДА, НАЈКАСНИЈЕ У РОКУ ОД СЕДАМ ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА УРЕДНОГ ЗАХТЕВА, ТРАЖИОЦУ ДОСТАВИ ОБАВЕШТЕЊЕ О РАЗЛОЗИМА ЗБОГ КОЈИХ НИЈЕ У МОГУЋНОСТИ ДА ПО ЗАХТЕВУ ПОСТУПИ У РОКУ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА И ОДРЕДИ НАКНАДНИ РОК, КОЈИ НЕ МОЖЕ БИТИ ДУЖИ ОД 40 ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА УРЕДНОГ ЗАХТЕВА, У КОЈЕМ ЋЕ ПОСТУПИТИ ПО ЗАХТЕВУ.

АКО СЕ ЗАХТЕВ ОДНОСИ НА УВИД, ОДНОСНО ДОБИЈАЊЕ КОПИЈЕ ДОКУМЕНТА КОЈИ САДРЖИ ИНФОРМАЦИЈУ КОЈА ПРЕДСТАВЉА ТАЈНИ ПОДАТАК ОДРЕЂЕН ОД СТРАНЕ ДРУГОГ ОРГАНА ВЛАСТИ, ОРГАН ВЛАСТИ ЋЕ У РОКУ ОД ОСАМ ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА, ЗАХТЕВ ДОСТАВИТИ ОРГАНУ ВЛАСТИ КОЈИ ЈЕ ОДРЕДИО ТАЈНОСТ ПОДАТКА НА ПОСТУПАЊЕ ПО ЗАХТЕВУ И О ТОМЕ ОБАВЕСТИТИ ПОДНОСИОЦА ЗАХТЕВА. РОК ИЗ ОВОГ ЧЛАНА ЗА ПОСТУПАЊЕ ПО ЗАХТЕВУ ОД СТРАНЕ ОРГАНА ВЛАСТИ КОЈИ ЈЕ ОДРЕДИО ТАЈНОСТ ПОДАТКА ПОЧИЊЕ ДА ТЕЧЕ ОД ДАНА ДОСТАВЉАЊА.

АКО СЕ ЗАХТЕВ ОДНОСИ НА ИНФОРМАЦИЈУ КОЈА ПРЕДСТАВЉА ТАЈНИ ПОДАТАК ЧИЈУ ТАЈНОСТ ЈЕ ОДРЕДИО ОРГАН ВЛАСТИ КОЈИ ОДЛУЧУЈЕ О ЗАХТЕВУ И АКО ОРГАН ВЛАСТИ УТВРДИ ДА СУ ПРЕСТАЛИ РАЗЛОЗИ ЗБОГ КОЈИХ ЈЕ ПОДАТАК ОДРЕЂЕН КАО ТАЈНИ, ДОНЕЋЕ ОДЛУКУ О ПРЕСТАНКУ ТАЈНОСТИ ПОДАТКА, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ ЈЕ УРЕЂЕНО ОДРЕЂИВАЊЕ И ЗАШТИТА ТАЈНИХ ПОДАТАКА, И ПОДНОСИОЦУ ЗАХТЕВА ОМОГУЋИТИ ПРИСТУП ТРАЖЕНОЈ ИНФОРМАЦИЈИ.

ОРГАН ВЛАСТИ ЋЕ ЗАЈЕДНО СА ОБАВЕШТЕЊЕМ О ТОМЕ ДА ЋЕ ТРАЖИОЦУ СТАВИТИ НА УВИД ДОКУМЕНТ КОЈИ САДРЖИ ТРАЖЕНУ ИНФОРМАЦИЈУ, ОДНОСНО ИЗДАТИ МУ КОПИЈУ ТОГ ДОКУМЕНТА, САОПШТИТИ ТРАЖИОЦУ ВРЕМЕ, МЕСТО И НАЧИН НА КОЈИ ЋЕ МУ ИНФОРМАЦИЈА БИТИ СТАВЉЕНА НА УВИД, ИЗНОС НЕОПХОДНИХ ТРОШКОВА ИЗРАДЕ КОПИЈЕ ДОКУМЕНТА, А У СЛУЧАЈУ ДА НЕ РАСПОЛАЖЕ ТЕХНИЧКИМ

СРЕДСТВИМА ЗА ИЗРАДУ КОПИЈЕ, УПОЗНАЋЕ ТРАЖИОЦА СА МОГУЋНОШЋУ ДА УПОТРЕБОМ СВОЈЕ ОПРЕМЕ ИЗРАДИ КОПИЈУ.

УКОЛИКО СЕ ТРАЖИЛАЦ НЕ ОДАЗОВЕ ПОЗИВУ И НЕ ОПРАВДА ИЗОСТАНАК ИЗ СТАВА 8. ОВОГ ЧЛАНА, СМАТРАЋЕ СЕ ДА ЈЕ ОДУСТАО ОД ЗАХТЕВА И ПОСТУПАК СЕ ОБУСТАВЉА РЕШЕЊЕМ.

УВИД У ДОКУМЕНТ КОЈИ САДРЖИ ТРАЖЕНУ ИНФОРМАЦИЈУ ВРШИ СЕ У СЛУЖБЕНИМ ПРОСТОРИЈАМА ОРГАНА ВЛАСТИ.

ТРАЖИЛАЦ МОЖЕ ИЗ ОПРАВДАНИХ РАЗЛОГА ТРАЖИТИ ДА УВИД У ДОКУМЕНТ КОЈИ САДРЖИ ТРАЖЕНУ ИНФОРМАЦИЈУ ИЗВРШИ У ДРУГО ВРЕМЕ ОД ВРЕМЕНА КОЈЕ МУ ЈЕ ОДРЕДИО ОРГАН ОД КОГА ЈЕ ИНФОРМАЦИЈА ТРАЖЕНА.

ЛИЦУ КОЈЕ НИЈЕ У СТАЊУ ДА БЕЗ ПРАТИОЦА ИЗВРШИ УВИД У ДОКУМЕНТ КОЈИ САДРЖИ ТРАЖЕНУ ИНФОРМАЦИЈУ, ОМОГУЋИЋЕ СЕ ДА ТО УЧИНИ УЗ ПОМОЋ ПРАТИОЦА.

АКО УДОВОЉИ ЗАХТЕВУ, ОРГАН ВЛАСТИ НЕЋЕ ИЗДАТИ ПОСЕБНО РЕШЕЊЕ, НЕГО ЋЕ О ТОМЕ САЧИНИТИ СЛУЖБЕНУ БЕЛЕШКУ.

АКО ОРГАН ВЛАСТИ ОДБИЈЕ ДА У ЦЕЛИНИ ИЛИ ДЕЛИМИЧНО ОБАВЕСТИ ТРАЖИОЦА О ПОСЕДОВАЊУ ИНФОРМАЦИЈЕ, ДА МУ СТАВИ НА УВИД ДОКУМЕНТ КОЈИ САДРЖИ ТРАЖЕНУ ИНФОРМАЦИЈУ, ДА МУ ИЗДА, ОДНОСНО УПУТИ КОПИЈУ ТОГ ДОКУМЕНТА, ДУЖАН ЈЕ ДА БЕЗ ОДЛАГАЊА, А НАЈКАСНИЈЕ У РОКУ ОД 15 ДАНА ОД ПРИЈЕМА ЗАХТЕВА, ДОНЕСЕ РЕШЕЊЕ О ОДБИЈАЊУ ЗАХТЕВА И ДА ТО РЕШЕЊЕ ПИСМЕНО ОБРАЗЛОЖИ, КАО И ДА У РЕШЕЊУ УПУТИ ТРАЖИОЦА НА ПРАВНА СРЕДСТВА КОЈА МОЖЕ ИЗЈАВИТИ ПРОТИВ ТАКВОГ РЕШЕЊА.

АКО СЕ ЗАХТЕВ ОДНОСИ НА ИНФОРМАЦИЈУ КОЈА ПРЕДСТАВЉА ТАЈНИ ПОДАТАК ЧИЈУ ТАЈНОСТ ЈЕ ОДРЕДИО ОРГАН ВЛАСТИ КОЈИ ОДЛУЧУЈЕ О ЗАХТЕВУ, ИЛИ ИНФОРМАЦИЈА ПРЕДСТАВЉА ПОСЛОВНУ ИЛИ ПРОФЕСИОНАЛНУ ТАЈНУ, У ОБРАЗЛОЖЕЊУ РЕШЕЊА ИЗ СТАВА 14. ОВОГ ЧЛАНА НАВОДЕ СЕ И РАЗЛОЗИ ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ ТАЈНОСТИ И РАЗЛОЗИ ЗБОГ КОЈИХ ПОДАТАК И ДАЉЕ ТРЕБА ДА СЕ ЧУВА КАО ТАЈНИ, ОДНОСНО РАЗЛОЗИ ЗБОГ КОЈИХ ЈЕ ПОДАТАК ОДРЕЂЕН КАО ПОСЛОВНА ИЛИ ПРОФЕСИОНАЛНА ТАЈНА.

ОД ОБАВЕЗА ПОСТУПАЊА У СКЛАДУ СА ОДРЕДБАМА ОВОГ ЧЛАНА ОСЛОБОЂЕНО ЈЕ ПРАВНО ЛИЦЕ ИЗ ЧЛАНА 3. ТАЧКА 10) ОВОГ ЗАКОНА КОЈЕ ЈЕ СВЕ ИНФОРМАЦИЈЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАНЕ СРЕДСТВИМА ОРГАНА ВЛАСТИ ИЗ ЧЛАНА 3. ТАЧ. 1) ДО 7) ОВОГ ЗАКОНА ДОСТАВИЛО ОРГАНУ КОЈИ ЈЕ ФИНАНСИРАО ТЕ АКТИВНОСТИ ИЛИ ОРГАНУ ВЛАСТИ НАДЛЕЖНОМ ЗА КОНТРОЛУ ТОГ ФИНАНСИРАЊА.

Право на жалбу

Члан 22.

Тражилац може изјавити жалбу Поверенику, ако:

1) орган власти одбаци или одбије захтев тражиоца, у року од 15 дана од дана када му је достављено решење или други акт;

~~2) орган власти, супротно члану 16. ст. 1. до 3. овог закона, не одговори у прописаном року на захтев тражиоца;~~

2) ОРГАН ВЛАСТИ, СУПРОТНО РОКОВИМА ПРОПИСАНИМ У ЧЛАНУ 16. ОВОГ ЗАКОНА, НЕ ОДГОВОРИ У ПРОПИСАНОМ РОКУ НА ЗАХТЕВ ТРАЖИОЦА;

3) орган власти, супротно члану 17. став 2. овог закона, услови издавање копије документа који садржи тражену информацију уплатом накнаде која превазилази износ нужних трошкова израде те копије;

4) орган власти не стави на увид документ који садржи тражену информацију на начин предвиђен чланом 18. став 1. овог закона;

5) орган власти не стави на увид документ који садржи тражену информацију, односно не изда копију тог документа на начин предвиђен чланом 18. став 4. овог закона или

6) орган власти на други начин отежава или онемогућава тражиоцу остваривање права на слободан приступ информацијама од јавног значаја, супротно одредбама овог закона.

СТРАНКЕ У ПОСТУПКУ ПО ЖАЛБИ СНОСЕ СВОЈЕ ТРОШКОВЕ, ИЗУЗЕВ АКО ПОВЕРЕНИК У ПОСТУПКУ ПО ЖАЛБИ ОДЛУЧИ ДА СУ ТРОШКОВИ ЗАСТУПАЊА НЕОПХОДНИ И ОПРАВДАНИ.

Против решења Повереника којим се одлучује о захтеву који је поднет Поверенику као органу власти, не може се изјавити жалба.

Против решења Народне скупштине, председника Републике, Владе Републике Србије, Врховног ~~касационог~~ суда, Уставног суда, Народне банке Србије и Републичког јавног тужиоца не може се изјавити жалба.

Против решења из ст. 2. и 3. овог члана може се покренути управни спор, у складу са законом.

О покретању управног спора против решења из става 3. овог члана суд по службеној дужности обавештава Повереника.

Члан 24.

ПОВЕРЕНИК ДОНОСИ РЕШЕЊЕ БЕЗ ОДЛАГАЊА, А НАЈКАСНИЈЕ У РОКУ ОД 60 ДАНА, КОЈИ ПОЧИЊЕ ДА ТЕЧЕ НАРЕДНОГ РАДНОГ ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА ЖАЛБЕ У ПИСАРНИЦИ ПОВЕРЕНИКА, ОДНОСНО ЕЛЕКТРОНСКЕ ПОШТЕ, ПОШТО ОМОГУЋИ ОРГАНУ ВЛАСТИ ДА СЕ ПИСМЕНО ИЗЈАСНИ, А ПО ПОТРЕБИ И ТРАЖИОЦУ.

ИЗУЗЕТНО ОД СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, ПО ЖАЛБИ ЗБОГ НЕПОСТУПАЊА ОРГАНА ВЛАСТИ У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 16. СТАВ 2. ОВОГ ЗАКОНА, ПОВЕРЕНИК ДОНОСИ РЕШЕЊЕ У РОКУ ОД 30 ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА ЖАЛБЕ.

СМАТРА СЕ ДА ЈЕ ПОВЕРЕНИК УПУТИО ОДЛУКУ ПО ЖАЛБИ ДАНОМ НАПУШТАЊА ПИСАРНИЦЕ ПОВЕРЕНИКА, ОДНОСНО ДАНОМ УПУЋИВАЊА ЕЛЕКТРОНСКЕ ПОШТЕ.

ПОВЕРЕНИК ОДБАЦУЈЕ ЖАЛБУ КОЈА ЈЕ НЕДОПУШТЕНА, НЕБЛАГОВРЕМЕНА И ИЗЈАВЉЕНА ОД СТРАНЕ НЕОВЛАШЋЕНОГ ЛИЦА.

ОРГАН ВЛАСТИ ДОКАЗУЈЕ ДА ЈЕ ПОСТУПАО У СКЛАДУ СА СВОЈИМ ОБАВЕЗАМА ПРЕДВИЂЕНИМ ОВИМ ЗАКОНОМ.

КАДА УТВРДИ ДА ЈЕ ЖАЛБА ОСНОВАНА, ПОВЕРЕНИК ЋЕ РЕШЕЊЕМ НАЛОЖИТИ ОРГАНУ ВЛАСТИ ДА ТРАЖИОЦУ ОМОГУЋИ СЛОБОДАН ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА.

КАДА ПОВОДОМ ЖАЛБЕ ЗБОГ НЕПОСТУПАЊА ПО ЗАХТЕВУ (ЋУТАЊЕ УПРАВЕ) УТВРДИ ДА ЈЕ ЖАЛБА ОСНОВАНА, ПОВЕРЕНИК ЋЕ РЕШЕЊЕМ НАЛОЖИТИ ОРГАНУ ВЛАСТИ ДА У ОДРЕЂЕНОМ РОКУ ПОСТУПИ ПО ЗАХТЕВУ.

АКО У ПОСТУПКУ ПО ЖАЛБИ ПРОТИВ РЕШЕЊА О ОДБИЈАЊУ ЗАХТЕВА КОЈИ СЕ ОДНОСИ НА ТАЈНИ ПОДАТАК ИЗ ЧЛАНА 9. ТАЧКА 5. ОВОГ ЗАКОНА ПОВЕРЕНИК УТВРДИ ДА СУ ПРЕСТАЛИ РАЗЛОЗИ ЗБОГ КОЈИХ ЈЕ ПОДАТАК ОДРЕЂЕН КАО ТАЈНИ, ОДНОСНО ДА ПОДАТАК НИЈЕ ОДРЕЂЕН КАО ТАЈНИ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ ЈЕ УРЕЂЕНО ОДРЕЂИВАЊЕ И ЗАШТИТА ТАЈНИХ ПОДАТАКА, ДОНЕЋЕ РЕШЕЊЕ КОЈИМ СЕ ЖАЛБА УСВАЈА, А ОРГАНУ ВЛАСТИ НАЛАЖЕ ДА ОПОЗОВЕ ТАЈНОСТ ТРАЖЕНОГ ПОДАТКА И ПОДНОСИОЦУ ЗАХТЕВА ОМОГУЋИ ПРИСТУП ТОМ ПОДАТКУ.

У ПОСТУПКУ ПО ЖАЛБИ ИЗ СТАВА 7. ОВОГ ЧЛАНА, ПОВЕРЕНИК ЈЕ ДУЖАН ДА ИЗВРШИ УВИД У СПИСЕ ПРЕДМЕТА НА КОЈИ СЕ ЖАЛБА ОДНОСИ РАДИ ПОТПУНОГ УТВРЂИВАЊА ЧИЊЕНИЧНОГ СТАЊА НЕОПХОДНОГ ЗА РЕШАВАЊЕ ПО ЖАЛБИ.

АКО ОРГАН ВЛАСТИ, НАКОН ИЗЈАВЉЕНЕ ЖАЛБЕ ЗБОГ НЕПОСТУПАЊА ПО ЗАХТЕВУ, А ПРЕ ДОНОШЕЊА ОДЛУКЕ ПО ЖАЛБИ, ТРАЖИОЦУ ОМОГУЋИ ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ИЛИ ПО ЗАХТЕВУ НА ДРУГИ НАЧИН ПОСТУПИ, ПОВЕРЕНИК ЋЕ ДОНЕТИ РЕШЕЊЕ И ОБУСТАВИТИ ПОСТУПАК ПО ЖАЛБИ. ПОСТУПАК ПО ЖАЛБИ СЕ ОБУСТАВЉА И КАДА ТРАЖИЛАЦ ОДУСТАНЕ ОД ЖАЛБЕ.

У СЛУЧАЈУ ДОНОШЕЊА РЕШЕЊА ИЗ СТАВА 6. ОВОГ ЧЛАНА ЗБОГ НЕПОСТУПАЊА ПО ЗАХТЕВУ, ПОВЕРЕНИК, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИ РЕГУЛИШЕ ПРЕКРШАЈНИ ПОСТУПАК, ИЗДАЈЕ ПРЕКРШАЈНИ НАЛОГ ЗБОГ ПРЕКРШАЈА ИЗ ЧЛАНА 47. ОВОГ ЗАКОНА.

ПОВЕРЕНИК ЋЕ ОДБИТИ ЖАЛБУ АКО НА ОСНОВУ СВИХ ОКОЛНОСТИ СЛУЧАЈА, А ПОСЕБНО ИСТОВРСНОСТИ ТРАЖЕНИХ ИНФОРМАЦИЈА, БРОЈА ПОДНЕТИХ ЗАХТЕВА И ЖАЛБИ, УТВРДИ ДА ЗАХТЕВ ОДНОСНО ЖАЛБА НИЈЕ ПОДНЕТА РАДИ ОСТВАРИВАЊА ПРАВА ЈАВНОСТИ ДА ЗНА.

ЗАХТЕВ ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ СУДСКЕ ОДЛУКЕ

ЧЛАН 27а

ПРОТИВ ПРАВОСНАЖНЕ ОДЛУКЕ УПРАВНОГ СУДА ДОНЕТЕ ПОВОДОМ УПРАВНОГ СПОРА У ПРЕДМЕТУ ИНФОРМАЦИЈА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА СТРАНКА И ВРХОВНИ ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ МОГУ ДА ПОДНЕСУ ВРХОВНОМ СУДУ ЗАХТЕВ ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ СУДСКЕ ОДЛУКЕ.

Члан 28б

Повереник је овлашћен да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка за прекршаје предвиђене овим законом, када у поступку по жалби оцени да постоји прекршај.

Тражилац информације не може да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка против ~~органа власти~~ ОДГОВОРНОГ ЛИЦА У ОРГАНУ ВЛАСТИ пре окончања поступка по жалби пред Повереником, односно пре окончања управног спора ако жалба Поверенику није допуштена.

У случају из става 2. овог члана, тражилац информације је дужан да се претходно обрати Поверенику захтевом да Повереник поднесе захтев за покретање прекршајног поступка, односно управној инспекцији, ако је вођен управни спор.

Ако Повереник, односно управна инспекција у року од осам дана не одговори тражиоцу информације на захтев из става 3. овог члана или му одговори да нема основа за подношење захтева за покретање прекршајног поступка, тражилац информације је овлашћен да сам поднесе захтев за покретање прекршајног поступка.

Ако Повереник, односно управна инспекција поднесе захтев за покретање прекршајног поступка, на захтев тражиоца информације или на сопствену иницијативу, дужан је да о евентуалном одустајању од тог захтева обавести тражиоца информације, у року од осам дана од дана одустајања од захтева, да би тражилац информације могао да настави поступак.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА ЗАПОЧЕТИ ПРЕ ПОЧЕТКА ПРИМЕНЕ ОВОГ ЗАКОНА, ОКОНЧАЊЕ СЕ ПО ОДРЕДБАМА ЗАКОНА О СЛОБОДНОМ ПРИСТУПУ ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС“, БР. 120/04, 54/07, 104/09, 36/10 И 105/21).

ПОВЕРЕНИК ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ КОЈИ ВРШИ ФУНКЦИЈУ НА ДАН СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА МОЖЕ СЕ ПРИЈАВИТИ ЗА КАНДИДАТА ЗА ПОВЕРЕНИКА, НА ЈАВНИ ПОЗИВ, ИЗ ЧЛАНА 30. СТАВ 3. ЗАКОНА О СЛОБОДНОМ ПРИСТУПУ ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС“, БР. 105/21).

ЗАМЕНИК ПОВЕРЕНИКА ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ КОЈИ ВРШИ ФУНКЦИЈУ НА ДАН СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА МОЖЕ БИТИ ПРЕДЛОЖЕН ЗА ЗАМЕНИКА У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 33. СТАВ 1. ЗАКОНА О СЛОБОДНОМ ПРИСТУПУ ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС“, БР. 105/21).

СТУПАЊЕ НА СНАГУ

ОВАЈ ЗАКОН СТУПА НА СНАГУ ОСМОГ ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ”.

